

Beslissing Regionale klachtencommissie

inzake klacht van de heer X.

Klacht	:	ds. 08.001/635
Wet	:	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
Datum binnenkomst klacht	:	15 september 2025
Datum hoorzitting	:	23 september 2025
Datum beslissing	:	25 september 2025

1. STUKKEN

De klachtencommissie heeft kennisgenomen van:

- Klaagschrift van 15 september 2025
- Uittreksel uit het dossier
- Verweerschrift van 20 september 2025

2. KLACHTENPROCEDURE

De klachtenprocedure is begonnen met het klaagschrift van de heer X. van 15 september 2025, hierna te noemen klager. Verweerder A., psychiater, heeft op 20 september 2025 een verweerschrift aan de klachtencommissie toegezonden.

Op heeft er een hoorzitting plaatsgevonden, waarbij de volgende personen aanwezig waren:

- *de klachtencommissie:* voorzitter
psychiater
lid
- *secretaris:* de heer mr. xxx
- *notulist:* -
- *klager:* X, die zich in deze heeft laten
bijstaan door, patiëntenvertrouwenspersoon
- *verweerder:* A., psychiater

Tijdens de hoorzitting hebben partijen ieder hun standpunten toegelicht.

3. KLACHT

Klager klaagt over verplichte medicatie in de vorm van noodmedicatie op 29-08 (art. 3:2 lid 2 sub a en art. 10:3 sub f Wvggz), de verplichte medicatie die hij dagelijks moet innemen (art. 3:2 lid 2 sub a en art. 10:3 sub f Wvggz), het beperken van mijn vrijheden (art. 3:2 lid 2 sub b en art. 10:3 sub f Wvggz) en de verplichte opname op de xxx (Art. 3:2 lid 2 sub j en art. 10:3 sub f Wvggz). Klager heeft de klachten met betrekking tot de verplichte dagelijkse medicatie en de beperking van de vrijheden ingetrokken.

4. STANDPUNT VAN PARTIJEN

Het standpunt van klager komt, kort samengevat, neer op het volgende. Klager is op 29 augustus, na een incident in de thuissituatie, onder een crisismaatregel opgenomen op de xxx in xxx. Dit is volgens klager een onterecht maatregel aangezien er volgens hem geen sprake was van een psychose. Op diezelfde dag is hem noodmedicatie toegediend onder fysieke dwang, terwijl hij naar eigen zeggen rustig aanwezig was. Klager betwist dat er sprake was van een psychose en stelt dat de toegediende medicatie zijn presentatie tijdens de zitting voor verlenging van de crisismaatregel negatief heeft beïnvloed. Klager is er door zijn PVP op gewezen dat verplichte zorg aangezegd dient te worden middels een zogeheten 8:9-brief, dit is echter niet gebeurd.

Het standpunt van verweerder komt, kort samengevat, neer op het volgende. In de nacht van 28 op 29 augustus 2025 heeft een crisisbeoordeling plaatsgevonden naar aanleiding van een fysiek conflict tussen klager en diens moeder. Eerder die avond had klager een verwarde indruk gemaakt. In aanwezigheid van de politie vertoonde hij geagiteerd en recalcitrant gedrag. Tijdens de crisisbeoordeling werd vastgesteld dat sprake was van een psychotisch toestandsbeeld, gepaard met een verhoogd risico op agressie. Verweerder was als achterwacht betrokken bij deze beoordeling en heeft op basis daarvan de crisismaatregel uitgeschreven. Gezien de aanwezige paranoïde gedachten, signalen van angst en het op dat moment rustige gedrag van klager, is er bewust voor gekozen om niet direct noodmedicatie toe te dienen. In plaats daarvan is besloten om op de afdeling eerst te investeren in het opbouwen van een behandelrelatie, met als doel om medicatie op vrijwillige basis te kunnen aanbieden en het toepassen van dwang te vermijden.

Op de afdeling is herhaaldelijk geprobeerd contact te maken met klager door hem eten, drinken en rust aan te bieden, maar hij bleef afhoudend en maakte een oninvoelbare indruk. Pogingen om medicatie oraal toe te dienen werden door klager geweigerd. Gezien het onveranderde toestandsbeeld en het verhoogde risico op herhaling van agressie in het weekend, is besloten tot noodmedicatie. Na toediening trad rust in, waarna klager kon starten met antipsychotische behandeling. Deze bleek effectief: klager is inmiddels vriendelijk en coöperatief, en ook familie ervaart verbetering.

5. OVERWEGINGEN EN OORDEEL KLACHTENCOMMISSIE

5.1 *De ontvankelijkheid van de klacht*

De klacht van klager richt zich op gedragingen waarop de Wet verplichte ggz van toepassing is. Ingevolge artikel 2 lid 1.2 van het reglement van de klachtencommissie heeft de klachtencommissie tot taak om klachten te behandelen die worden ingediend op grond van de Wet verplichte ggz. Klager is als cliënt van GGZ Oost Brabant op grond van artikel 1 sub c van het reglement van de klachtencommissie bevoegd tot het indienen van een klacht bij de klachtencommissie. De klacht is schriftelijk en op de juiste wijze ingediend. De klacht van klager is derhalve ontvankelijk.

5.2 *Procedurele waarborgen*

De klachtencommissie overweegt dat uitgangspunt in het gezondheidsrecht het zelfbeschikkingsrecht is. Iedere patiënt mag zelf uitmaken of hij een (be)handeling wel of niet wil ondergaan. Uitzonderingen op dit zelfbeschikkingsrecht moeten bij wet geregeld zijn. Klager verblijft binnen GGZ Oost Brabant op grond van een (verlengde) crisismaatregel. Op de voorgenomen vormen van verplichte zorg zijn de bepalingen ter zake van de Wet verplichte ggz van toepassing. Omdat verplichte zorg een ingrijpende inbreuk is op het zelfbeschikkingsrecht

en op de lichamelijke integriteit van de patiënt, dienen er zowel procedurele als inhoudelijke waarborgen in acht worden genomen alvorens over te kunnen gaan tot het verlenen van verplichte zorg.

De procedurele eisen zijn als volgt vastgelegd in artikel 8:9 Wvvgg:

- de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg op schrift is gesteld door de zorgverantwoordelijke en voorzien is van een motivering;
- de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg pas is genomen nadat de zorgverantwoordelijke:
 - o zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene
 - o met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd
 - o voor zover de zorgverantwoordelijke geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur;
- de geneesheer-directeur op de hoogte is gesteld van de beslissing en een afschrift van de beslissing aan betrokkene, de vertegenwoordiger¹ en de advocaat heeft verstrekt en hen schriftelijk in kennis heeft gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en van de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon;
- de zorgverantwoordelijke schriftelijk in het dossier heeft vastgelegd of betrokkene tot een redelijke waardering van zijn/haar belangen in staat is en er sprake is van een van de gevaren of risico's als vermeld in artikel 8:9 lid 4 onder b Wvvgg.

De klachtencommissie komt tot het oordeel dat is voldaan aan de formele vereisten voor het toepassen van verplichte zorg. Klager heeft aangevoerd dat het besluit ex artikel 8:9 Wvvgg, het zogeheten 8:9-formulier, niet aan hem is uitgereikt. De commissie kan dit formele gebrek echter niet vaststellen, nu uit het medisch dossier blijkt dat het betreffende formulier wel degelijk is opgemaakt en daarin is opgenomen.

5.1 Inhoudelijke waarborgen

Naast de bovengenoemde procedurele waarborgen, zijn ook inhoudelijke eisen in de wet geformuleerd die in acht moeten worden genomen alvorens over te kunnen gaan tot de toepassing van verplichte zorg. Volgens artikel 2:1 en 3:3 van de Wvvgg kan verplichte zorg worden verleend indien:

- Het gedrag van een persoon als gevolg van zijn psychische stoornis tot ernstig nadeel leidt;
- Er geen mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid zijn;
- Er voor betrokkene geen minder bezwarende alternatieven met het beoogde effect zijn (subsidiariteit);
- Het verlenen van verplichte zorg, gelet op het doel van verplichte zorg evenredig is (proportionaliteit);
- Redelijkerwijs te verwachten is dat het verlenen van verplichte zorg effectief is (doelmatigheid);
- De veiligheid van betrokkene, de veiligheid van de hulpverleners en de veiligheid binnen de accommodatie is geborgd (veiligheid).

¹ Indien van toepassing

Met betrekking tot de inhoudelijke criteria voor verplichte zorg constateert de klachtencommissie het volgende. Uit hetgeen is vermeld in de desbetreffende beslissing verlenen verplichte zorg, de medische verklaring, het behandelplan, de beschikking, de rapportages, alsmede gelet op de toelichting van beklagde is, naar het oordeel van de klachtencommissie, genoegzaam gebleken dat er als gevolg van een psychotische ontregeling sprake is van ernstig nadeel, zowel voor klager zelf als ook voor zijn/haar omgeving.

Verder zal de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg getoetst moeten worden aan de beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid, en veiligheid. Wat betreft de opname op de xxx komt de klachtencommissie tot het oordeel dat deze vorm van verplichte zorg voldoen aan de materiële vereisten van de wet. Echter, de commissie komt wat betreft de verplichte noodmedicatie tot een ander oordeel.

De klachtencommissie stelt vast dat de inzet van noodmedicatie op 29 augustus 2025 niet heeft plaatsgevonden naar aanleiding van een daadwerkelijke escalatie, maar ter voorkoming van een mogelijke toekomstige escalatie. Hoewel de medicatie aantoonbaar heeft bijgedragen aan het afwenden van ernstig nadeel, is niet gebleken dat op het moment van toediening sprake was van een acute noodsituatie die direct ingrijpen rechtvaardigde. Daarnaast heeft verweerder onvoldoende inzichtelijk gemaakt waarom minder ingrijpende alternatieven definitief niet toereikend waren.

Het toedienen van noodmedicatie als voorzorgsmaatregel, zonder dat vaststond dat een escalatie zich daadwerkelijk zou voordoen, kan niet worden aangemerkt als een ultimum remedium. De klachtencommissie komt dan ook tot het oordeel dat de inzet van noodmedicatie op genoemde datum niet proportioneel en niet subsidiair was.

6. BESLISSING

De klachtencommissie voornoemd, verklaart de klacht van klager met betrekking tot de verplichte opname **ongegrond**

De klachtencommissie voornoemd, verklaart de klacht van klager met betrekking tot de verplichte (nood)medicatie **gegrond**

voorzitter klachtencommissie

Beroep

Betrokkene, de vertegenwoordiger of de zorgaanbieder kan door middel van een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift bij de Rechtbank Oost-Brabant beroep instellen tegen onderhavige uitspraak van de klachtencommissie. De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken na de dag waarop de beslissing van de klachtencommissie aan de betrokkene is meegedeeld.